

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XIV. Diplomata Pontificia ad Legatos Bononienses, & Patres Tridentinos. Proditionis suspicio Bononiæ. Sensa Cæsaris post redditum à Pontifice responsum Mendozæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

Diplomata Pontificia ad Legatos Bononienses, & Patres Tridentinos. Proditionis suspicio Bononiæ. Senja Caesaris post redditum à Pontifice responsum Mendozæ.

Post habitum Senatum varia per dies quindecim reconcilia-
tionis consilia cum Oratore agitata, sed frustra: quare is Ro-
mâ discessit primo sacrorum Cinerum ^a die. Atque hinc orta
est cunctatio Diplomatum, quæ Bononiam ac Tridentum Ponti-
fex misit; tamen si eam alteri causæ Suavis referat. Postridie igitur
huius profectionis ^b perscripsit ordinatim ad Legatos Pontifex
quidquid cum Oratore actum fuerat; adiecitque: Quamquam
ipse cuperet, ut quamprimum Synodus absolueretur; tamen ne iu-
stitiæ deesset, opus sibi esse eam causam cognoscere, quod celeriter
perfecturus erat. Proinde ipsis demandabat, ut legitimas translatio-
nis tabulas ad se mitterent; simulque Patres hortabatur, ut ex ipsis
tres minimum Episcopos ad se legarent, qui communi nomine actæ
translationis rationes exponerent. Interea Synodus, eò quòd ve-
tabatur quidquam noui tentare pendente lite, à solemnibus actio-
nibus ^c abstinuit. ^d Quamobrem primo Quadragenarij ieiunij die
haud solemniter de more litatum. Anceps fuerat Pontifex, an Le-
gatos ipsos accerferet, qui ampliore auctoritate causam tuerentur:
sed præterquam quòd modico, nec satis benè compacto Concilij
corpori necessaria saltem dignitas ac prouidentia capitum agnosce-
batur, ea custodum vigilantia alioquin etiam opportuna Bononiæ
existimata est, cum suboluisset, res ibi nouas agitari, ut vrbs illa Cæ-
sari traderetur, ^e aut eo Bentiuoli reuocaretur; ob quam suspicio-
nem duo viri nobiles in vincula coniecti sunt, & quingentorum mi-
litum presidio vrbs communita.

² Scripsit quoque Pontifex Diploma ad Episcopos Tridenti de-
gentes, ^f in quo dicebat: Quemadmodum nullum ipse remedium
efficacius ad curanda Ecclesiæ vulnera sperauerat, quam Oecume-
nicum Concilium, eamque sibi spem auxerant prosperi Tridenti
progressus; ita nullam sibi grauiorem perturbationem incussam,
quam à dissensione inter Episcopos, dum decretâ à plerisque Pa-
trum translatione Bononiam, reliqui eò se conferre cum aliis re-
cusauerant; cum inde pranosceret eas moras, easque discordias,
quæ ab huiusmodi dissidijs progigni solent. Tum de ipsis conque-
rebatur, quòd Concilium Bononiam secuti non fuerant, aut certè
coram

^a 15. Februa-
rij, ex Diario
dic 21.

^b 16. Februa-
rij.

^c Diarium,
15. Februa-
rij 1548.

^d Huius sus-
pensionis, à
Pontifice in
Senatu statu-
tæ ante ipsius
publica res-
ponsa, cer-
tiores facti
sunt Legati
ac Patres pri-
mis litteris.

^e Ex Diario,
21. Februa-
rij 1548.

^f Pontificis
littera sæpius
scriptæ ad
Episcopos
qui Tridenti
remanerant,
eorumque
responsa: ex-
stant, præter-
quam in A-
ctis, in vno
ex libris In-
structionum
spectantium
ad Conci-
lium, in Ar-
chiuio Vati-
cano.

1548. coram se causas non perduxerant, propter quas arbitrarentur nec se obligari, nec translationem esse legitimam. Eos citra omnem excusationem in alterutro cum publica offensione peccasse: & quamuis in omnes ea caderet obligatio, multò tamen maiori Pacecum Cardinalem vrgeri ob suæ dignitatis eminentiam, quæ cum longè arctius Pontifici obtrictum reddebat: doluisse sibi, quòd ea iura, quæ ipsi sibi inesse crediderant, translationi aduersantia, prius à Cæsare quàm ab illis audiuerit. Narrabat breuiter quæ in Senatu ob eam causam peracta fuerant à Cæsare in Legatos Patresque Bononienses, & causæ cognitionem ad se auocatam. Existimasse hæcenus, translationem rite habitam fuisse ex præsumptione legitima, famaque communi; nunc vero quando id in controuersiam deducebatur, suscepturum se partes integræ Iudicis, paratamque ipsorum rationibus excipiendis aurem habiturum. Id à se tribui meritis inclytæ nationis Hispanicæ, tanto in Sedem Apostolicam studio flagrantis; ipsorum pariter virtuti concedi, de quorum probitate, doctrina, egregiisque laboribus præclara semper audierat. Proinde eos hortabatur, vt tres saltem ex ipsis ad se venirent, exposituri quidquid translationi obiciendum putassent.

Dum hæc à Pontifice gerebantur, rei notitia peruenit ad Cæsarem, cuius animo consilium à Paulo susceptum non displicuit. Etenim quòd solertiùs quæri videbatur, ne contestatio à Cæsaris voluntate profecta censeretur, eò ampliorem haberi rationem de ipsius nomine palàm erat, maioremque in Pontifice curam, ne sibi aduersarius ab hominibus crederetur; & ex altera parte vibratum à se telum in manus sibi rediisse videbatur, quod iterum retorqueri posset, cum in ipsius semper esset potestate, id quod suo nomine Mendoza peregerat, etiam aduersus Pontificem ratum habere. Verum cum Cæsar in Paulo maiorem quàm opinatus fuerat firmitatem experiretur, cumque animaduiceret, illum nullo minarum terrore adductum iri ad reponendum ibi Concilium, vbi ipse restitui iubebat potiùs quàm petebat, apud se statuit, satis sibi fore, si Bononiæ Synodus minimè continuaretur, ostendens interim se animi pendentem, pronumque ad contestationem ratam habendam; & adeoque eam vtilitatem decerpens, quam affert bellica fistula manu prætenta, nondum explora. Significauit itaque Sfondrato, velle se quæ contestatus fuerat Mendoza, rata profiteri, & ad Concilium legitimum prouocare: sed Tridentinus interpositis hortationibus suis Romam scripsit, non parum esse Cæsarem delinitum, adeoque sperare se, illum sibi temperaturum, modò Synodus, simulque

g Diarium,
22. & 23. Fe-
bruar. 1548.
h Litteræ
Sfondrati ad
Farnesium,
8. Februar.
ex Diario,
1. Martij
1548. & lit-
teræ Maffei
ad Legatos,
24. Februar.
1548.

que iudicium translationis suspenderentur, nullâ Episcopis Tridentinis illatâ molestiâ: satis enim in comperto erat Cæsari, in illius causâ iudicium nihil amplius à suis produci posse, quàm quod toties per priuata colloquia productum fuerat; nec à Pontifice damnatum iri in Senatu, quod tam sæpè in priuatis colloquiis ipse comprobauerat; cùm inter omnes iudices ille nobis vel maximè suspectus sit, qui se contra nos sentire semel declarauerit: nulla siquidem animi affectio tantum dominatur in homine, quantum præteriti iudicij sui quidam veluti paternus amor atque complexus.

1548.

C A P V T X V.

Lecti Bononiæ Episcopi Pontificem adituri: & Hispanorum, qui Tridenti persisterant, responsio.

ACcepto Bononiæ Pontificis Diplomate, ^a Legati, conuocatis Patribus, responsum Mendozæ redditum, ac tenorem Diplomatis recitari iusserunt. Omnes consensere, agendas Pontifici grates esse: sed quod spectabat ad causam, censuit Fesulanus, eam minimè defendendam; sed consentiendum remigrationi Tridentum. Portuentis illam agendi rationem improbauit; dixitque, eam esse artem innectendæ moræ: debere potius à Pontifice aliquot ex Patribus Romam vocari ad morum emendationem ex ipsorum sententia statuendam; quo pacto palàm faceret, illam à se non subterfugi, sed pro sua virili parte promoueri: idque verbis aculeatis expressit, nihil animaduertens, à medico frustra præscribi pharmaci, quamdiu ab eo curari agrotus recusat. Abricensis & Nouiomentis hanc inducendæ causæ rationem improbarunt, ^b ne Synodus officeret iuri suo, dum alium superiorem iudicem agnoscebat. Idem Armacanus, sed modestis verbis exposuit; cui nihil à Legatis responsum: nam quantò validiores Bononiæ quàm Tridenti manus habebant, tantò illis arctius ligabantur; cùm sibi quisque persuaderet, in certaminibus ab illo iniuriam inferri, qui eam facere potis est. Verùm erga duos alios, qui audaciùs & per speciem contestantium verba tegerant, visum est, silentium aut probationem quamdam aut imbecillitatem animi futurum fuisse; ac proinde vtrumque monuerunt, quâ per se ipsos ac publicè, quâ per eum, qui Synodo à secretis erat, ac priuatim, quasi Ecclesiæ censuris esse implicatos, quas Pontifex non obtemperantibus infligerat. Lusitanus quoque ob iacta minùs reuerenter in Pontificem verba fuit obiurgatus. Quapropter hi tres se à proximo cœtu abstinere,

^a 25. Februarii. ex Diario, 26. Februarii.

^b Diarium, 26. eiusdem mensis.

Pars II.

X

nuere,